

Aan de raad van de gemeente
Veenendaal
Postbus 1100
3900 BC VEENENDAAL

VERZONDEN 22 DEC 2021

DATUM	21 december 2021	TEAM	BEI / IBT Financieel toezicht
NUMMER	823C9659	REFERENTIE	J.G. van Krugten
UW BRIEF VAN	12 november 2021	DOORKIESNUMMER	06 – 527 695 70
UW NUMMER		E-MAILADRES	Jan.van.krugten@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	geen	ONDERWERP	Beoordeling begroting 2022

Geachte raad,

Wij hebben de door u vastgestelde begroting 2022 beoordeeld. In deze brief leest u onder welke vorm van toezicht uw gemeente in 2022 valt en wat dit inhoudt.

Bevindingen en beoordeling

U heeft de begroting 2022 en de jaarrekening 2020 van uw gemeente tijdig aan ons toegestuurd. Wij hebben beoordeeld of de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Dit betekent dat wij onderzoeken of de structurele baten ieder jaar de structurele lasten dekken en of de ramingen realistisch zijn. Wanneer de begroting niet structureel en reëel in evenwicht is, dan moet aannemelijk zijn dat dit evenwicht uiterlijk in het laatste jaar van de meerjarenraming wordt hersteld en blijft. Naar aanleiding van ons onderzoek komen wij tot de volgende beoordeling.

*Toezichtregime beoordeling 2022: **Repressief toezicht***

Toetsingscriteria en beoordeling

Ons oordeel baseren wij op de kaders en criteria genoemd in:

1. de Gemeentewet (artikel 203);
2. de Algemene Wet Bestuursrecht (titel 10:2);
3. het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
4. het gemeenschappelijk financieel toezichtkader GTK 2020 (gemeenten) van 9 april 2019;
5. onze begrotingsrichtlijnen en toetsingsaspecten (onze brief van 31 maart 2021).

Uw begroting is in 2022 structureel en reëel in evenwicht. Dit betekent dat de structurele baten voldoende zijn om de structurele lasten te dekken. Hiermee is voldaan aan de wettelijke bepalingen om voor repressief toezicht in aanmerking te komen. U kunt uw begroting direct uitvoeren. Onze goedkeuring is niet nodig.

In het meerjarenperspectief is dit structureel en reëel saldo niet meer in evenwicht. De meerjarenraming is van wezenlijk belang om inzicht te hebben in de financiële degelijkheid van uw gemeente. Op basis van voorliggende begroting komt deze financiële degelijkheid in het meerjarenperspectief in het geding. Wij vragen u hier komend jaar aandacht aan te besteden.

Daarnaast verzoeken wij u om ons onderstaande stukken toe te sturen om zo de financiële ontwikkelingen van uw gemeente te kunnen volgen:

- de begrotingswijzigingen binnen twee weken na vaststelling;
- de documenten uit de Planning en Control cyclus, zoals de kadernota en de bestuursrapportages.

Aandachts- en verbeterpunten

Wij hebben ons oordeel over het structurele en reële begrotingsevenwicht gevormd met behulp van de in het GTK 2020 opgenomen kaders en begrippen. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u korthedshalve naar Hoofdstuk 7 van het GTK 2020.

De toetsing van uw begroting en meerjarenraming aan dit kader geeft aanleiding tot de volgende aandachts- en verbeterpunten. Er zijn diverse ontwikkelingen die effect hebben op de financiële positie van gemeenten. Daarom is het aantal aandachts- en verbeterpunten wellicht groter dan in voorgaande jaren.

- ***Bepaling structureel en reël begrotingsevenwicht***

Uw gemeente voert structurele taken uit en u raamt daarvoor structurele baten en lasten in uw begroting. Om vast te kunnen stellen dat sprake is van een structureel evenwicht is belangrijk dat inzicht bestaat in welk deel van de baten en lasten structureel is en welk deel incidenteel is. Incidentele baten en lasten zijn de uitzondering. Deze uitzonderingen moeten daarom limitatief in het verplicht voorgeschreven overzicht van incidentele baten en lasten worden opgenomen.

Het structurele saldo kan in zowel begroting als jaarrekening transparanter worden weergegeven. Uit de staat van incidentele baten en lasten komen de structurele saldi wel naar voren. Gelet op het belang van het sturen op structureel en reël evenwicht zou een prominentere plek voor het zichtbaar maken hiervan in begroting en jaarrekening echter meer voor de hand liggen.

In het BBV is opgenomen dat een adequate toelichting bij het overzicht verplicht is. Praktisch betekent dit dat u dient te onderbouwen waarom een last of een baat incidenteel is. Een dergelijke toelichting troffen wij niet aan in uw begroting. Wij verzoeken u om bij de volgende begroting een dergelijke toelichting op te nemen. In de Notitie structurele en incidentele baten en lasten van de Commissie BBV doet de commissie hierover een "stellige uitspraak". Met stellige uitspraken geeft de Commissie BBV een interpretatie van de regelgeving die leidend is.

De Commissie BBV stelt dat u expliciet dient te motiveren en in de begrotingsstukken kenbaar dient te maken waarom u afwijkt van de "stellige uitspraken" van de commissie. Ook voor de jaarrekening geldt deze bepaling.

- ***Herijking gemeentefonds***

U verwacht een nadeelgemeente te zijn voor wat betreft de herijking van het gemeentefonds. Hierover is door het Rijk nog geen definitief besluit genomen. U heeft in uw begroting hier al op geanticipeerd. Vanuit het financieel toezicht bent u niet verplicht om hier in de begroting 2022 rekening mee te houden. Het anticiperen op dit mogelijke nadeel, en andere onzekerheden, kan ervoor zorgen dat u eventuele toekomstige nadelige effecten beter kunt opvangen en het nemen van verregaande maatregelen kan worden voorkomen of verminderen. Daarmee raamt u behoedzaam.

- ***Stelpost jeugdzorg***

Op 18 mei jl. heeft de Commissie van Wijzen uitspraak gedaan en advies gegeven over het geschil tussen Rijk en gemeenten over de structurele financiering van de jeugdzorg. Het Rijk heeft besloten in 2022 € 1,314 miljard extra beschikbaar te stellen voor de tekorten bij gemeenten vanwege de jeugdzorg. In lijn met de voorgaande jaren kunt u het gemeentelijk aandeel in de extra gelden oormerken als structureel dekkingsmiddel. Voor de jaren vanaf 2023 is er nog onzekerheid over de (omvang van de) extra middelen voor de jeugdzorg. Een nieuw kabinet zal hierover moeten besluiten. In afwachting van de besluitvorming staan wij toe in uw begroting voor de jaarschijven 2023 tot en met 2025 een structurele stelpost te ramen. De omvang van deze stelpost is maximaal 75% van de bedragen uit de Hervormingsagenda Jeugd.

U hebt de stelpost niet benoemd als risico in de risicoparagraaf en laten meewegen in de berekening van het noodzakelijke weerstandsvermogen.

- **Kapitaalgoederen**

Dit jaar hebben we bij onze beoordeling van uw begroting extra aandacht geschonken aan de kwaliteit van de paragraaf "Onderhoud Kapitaalgoederen". In onze begrotingsrichtlijnenbrief van 31 maart 2021 hebben we een aantal bijzondere onderwerpen benoemd.

Wij hebben de actualiteit van de beheerplannen onderzocht. Als richttermijn voor een actueel beheerplan wordt maximaal vijf jaar ten opzichte van het begrotingsjaar gehanteerd. Een beheerplan dat gehanteerd wordt bij de begroting 2022 mag dus niet eerder vastgesteld zijn dan in 2017. Uw raad kan gemotiveerd afwijken van deze vijf jaar, mits dit opgenomen is in de paragraaf "Onderhoud kapitaalgoederen".

Wij hebben geconstateerd dat bijna alle beheerplannen moeten worden geactualiseerd. Uitzondering is het beheerplan gebouwen dat nog tot en met 2024 loopt.

Op 25 november 2021 heeft u het Omgevingsprogramma Openbare Ruimte (OPOR) vastgesteld. Dit plan geeft kaders voor het beheer van de openbare ruimte. De financiële effecten hiervan zullen in de volgende begroting worden verwerkt.

Inhoudelijk kan de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen worden verbeterd door in de begroting niet alleen de ontwikkelingen voor het eerste jaar toe te lichten, maar ook de meerjarige ontwikkeling.

- **Realiteit van de ramingen ombuigingen en taakstellingen**

In de begroting 2021-2024 is een taakstelling op het sociaal domein ingeboekt die oploopt van € 4,1 miljoen in 2022 naar € 5,4 miljoen vanaf 2024. In de begroting 2022-2025 is de taakstelling verder verhoogd. De taakstellingen worden gerealiseerd door inzet van concrete en gedetailleerde maatregelen waarop maandelijkse monitoring plaatsvindt, zowel inhoudelijk als financieel. Ook verwacht u nog aanvullende maatregelen te nemen op basis van de Hervormingsagenda.

Wij vragen u ons actief te informeren over de voortgang van de realisatie van de taakstellingen. Wij verwachten dit ook terug in de reguliere producten van de Planning en Control cyclus.

Begin 2022 verschijnt er een onderzoeksrapport van uw Rekenkamer over de kostenbeheersing van jeugdhulp. Wij verzoeken u dit rapport direct na verschijning aan ons toe te zenden.

- **Meerjarig financieel perspectief**

In het meerjarenperspectief is er vanaf 2024 geen sprake van structureel en reëel evenwicht. Deze structurele tekorten mochten in volgende begrotingen nog worden opgelost.

Naast de geraamde en (deels nog te realiseren) taakstellingen binnen het sociaal domein zijn er diverse andere ontwikkelingen die effect hebben op het financieel perspectief.

Een van de zaken die uit het op 25 november 2021 vastgestelde Omgevingsprogramma Openbare Ruimte naar voren komt, is het in 2026 instellen van een voorziening onderhoud wegen. Die zou jaarlijks met € 1,4 miljoen moeten worden gevoed.

Daarnaast is er in het meerjareninvesteringsplan een groot volume investeringen in gebouwen en openbare ruimte gepland voor het jaar 2025. De dekking van de kapitaallasten vanaf 2026 moet nog worden gevonden. Het areaal openbare ruimte is op een dusdanige leeftijd dat grootschalige vervangingsinvesteringen zullen gaan plaatsvinden. Omdat de kosten hiervan niet zijn geactiveerd, de investeringen zijn uit grondexploitaties betaald, kan de vervanging niet worden gedekt uit vrijval van kapitaallasten.

Omdat de hier geschetste ontwikkelingen financiële consequenties hebben voor volgende begrotingen, zullen wij deze ontwikkelingen actief monitoren en betrekken bij ons oordeel over de begroting 2023. Ter invulling hiervan verzoeken wij u ons actief te blijven informeren over de voortgang en besluitvorming.

Wij vragen u bij de volgende begroting en meerjarenraming met het voorgaande rekening te houden en te verwerken in uw stukken.

Vervolg

Wij verwachten zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk vóór 1 mei 2022 een reactie van u. Daarin dient u in ieder geval concreet aan te geven hoe u met de aandachts- en verbeterpunten aan de slag gaat. Het is uw verantwoordelijkheid om (een pakket van) maatregelen te treffen om het structureel en reëel evenwicht te herstellen en te behouden.

Wenst u een uitgebreidere toelichting op onze bevindingen, of heeft u vragen over de financiële positie van uw gemeente? Neem dan contact op met Jan van Krugten.

Tenslotte

Wij willen ook stilstaan bij het financiële toekomstperspectief voor gemeenten. De aanhoudende onzekerheid over de te verwachten rijks gelden maakt het uitvoeren van uw taken geen gemakkelijke opgave. Wij realiseren ons dat ten eerste en blijven hier bij het Rijk aandacht voor vragen. Ook voor de komende jaren zijn gemeenten genoodzaakt moeilijke keuzes te maken. Wanneer u behoefte heeft om de financiële positie van uw gemeente met ons te bespreken, gaan wij hier graag met u het gesprek over aan. Neem zo nodig tijdig contact met ons op. Vanuit onze toezichthoudende rol volgen wij de financiële positie van onze gemeenten en informeren wij u over bijzondere ontwikkelingen rondom de gemeentefinanciën.

In maart vinden in alle Utrechtse gemeenten gemeenteraadsverkiezingen plaats. De financiële situatie van de gemeente krijgt ongetwijfeld een belangrijke plaats op de agenda van de nieuwe gemeenteraden en colleges van burgemeester en wethouders. De kaderstellende en controlerende taak van de raad zal meer dan ooit de aandacht vragen. Wij vragen u dan ook te bevorderen dat deze brief met onze aandachts- en verbeterpunten onder de aandacht van de nieuwe raden (en colleges) wordt gebracht. Zij kunnen hiermee dan rekening houden bij het opstellen van de begroting 2023.

Een afschrift van onze brief zenden wij – ter kennisgeving – naar uw college van burgemeester en wethouders.

Naast het financieel toezicht toetsen wij in het kader van het interbestuurlijke toezicht (IBT) ook uw taakuitvoering op de terreinen omgevingsrecht, vergunninghouders en informatie- en archiefbeheer. Deze werkvelden kennen een ander beoordelingsritme. Onze toezichtbrieven hierover ontvangt u op een ander tijdstip.

Wij publiceren de resultaten van ons toezicht op de IBT-kaart. Zie daarvoor op onze website: [interbestuurlijk toezicht](#). Deze brief wordt vanaf 1 maart 2022 ook toegankelijk via deze kaart.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

R.C.L. Strijk
Gedeputeerde Financiën, Organisatie, Economie en Europa

Belanghebbenden kunnen op grond van de Algemene wet bestuursrecht binnen 6 weken na de datum van verzending of uitreiking van dit besluit daartegen bezwaar maken door het indienen van een gemotiveerd bezwaarschrift. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan:

Gedeputeerde Staten van Utrecht, t.a.v. de secretaris van de AWB-Adviescommissie bezwaarschriften van PS en GS,
postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Indien bezwaar is gemaakt kan ook om een voorlopige voorziening worden gevraagd, als er tijdelijke maatregelen nodig zijn waarmee niet tot de beslissing op het bezwaarschrift kan worden gewacht. Het verzoek moet worden gedaan bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht. Bij het verzoek om voorlopige voorziening moet een kopie van het bezwaarschrift worden gevoegd. Hiervoor is griffierecht verschuldigd.